

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 13. januar 2012
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Esben Haugland
Sagsnr.: 2011-0035-0049
Dok.: 310011

UDKAST TIL TALE
til brug for besvarelse af samrådsspørgsmål A og B
fra Folketingets Retsudvalg vedrørende lovforslag L 55
om forhøjelse af den kriminelle lavalder

Samrådsspørgsmål A:

"Mener ministeren, at det er rimeligt når Rigsadvokaten nu har udmeldt, at alle sager imod unge imellem 14 og 15 år skal standes med øjeblikkelig virkning, fordi regeringen er på vej med et lovforslag om at hæve den kriminelle lavalder til 15 år og Rigsadvokaten forventer i den forbindelse, at lovforslagets vedtagelse vil betyde, at den forhøjede kriminelle lavalder vil komme til at gælde med tilbagevirkende kraft og dermed også i de verserende sager, som anklagemyndigheden i disse uger ellers var klar til at føre ved domstolene mod 14-årige i henhold til de nugældende retsregler."

Samrådsspørgsmål B:

"Er ministeren enig i, at Rigsadvokaten burde vente med at melde ud at anklagemyndighederne rundt om i landet skal frafalde alle straffesager mod 14-årige indtil det lovforslag regeringen er på vej med vedr. den kriminelle lavalder træder i kraft? Er ministeren i den forbindelse enig i, at det er Folketinget der beslutter om en eventuel ændring af den kriminelle lavalder skal vedtages med tilbage virkekende kraft og ikke Rigsadvokaten?"

[Indledning]

1. Spørgsmålene drejer sig om det samme emne, så jeg vil tillade mig at besvare dem samlet.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Jeg tror, at der indledningsvis kan være anledning til at understrege, at ingen straffesager mod 14-årige er "frafaldet" – som det hedder i spørgsmål B – på grund af lovforslag nr. L 55 om at hæve den kriminelle lavalder.

Der er heller ikke tale om, at det er Rigsadvokaten, som bestemmer, om et lovforslag skal have tilbagevirkende kraft.

[Hvad lægger L 55 op til?]

2. Det foreslås i lovforslaget, at ændringen af den kriminelle lavalder skal træde i kraft dagen efter bekendtgørelse i Lovtidende, det vil sige umiddelbart efter dets behandling – men altså ikke med tilbagevirkende kraft.

Men det er nu en gang sådan, at de grundlæggende regler i straffelovens § 3 fastslår, at hvis en lov ikke længere er den samme på afgørelsestidspunktet, som den var på gerningstidspunktet, så skal den nye lov som udgangspunkt anvendes.

Det betyder, at hvis lovforslag nr. L 55 vedtages, fører disse grundlæggende regler i straffeloven til, at en gerningsmand, der på gerningstidspunktet ikke var fyldt 15 år, ikke vil kunne straffes, hvis straffesagen først kommer til pådømmelse efter lovens ikrafttræden.

3. Det følger også af de grundlæggende regler i straffeloven, at allerede idømte straffe, som ikke er fuldt ud fuldbyrdede ved lovens ikrafttræden, ikke skal fuldbyrdes.

Endnu ikke betalte bøder for forhold begået af en 14-årig bortfalder således, hvis ændringerne vedtages og træder i kraft, ligesom personer, som ved lovens ikrafttræden afsoner en frihedsstraf for et sådant forhold, skal løslades.

[Rigsadvokatens instruktion]

4. Det er altså med afsæt i disse grundlæggende lovregler, at Rigsadvokaten har instrueret anklagemyndigheden i, at der som udgangspunkt ikke skal rejses tiltale eller sendes bødeforelæg ud i sager mod gerningsmænd, som var under 15 år på gerningstidspunktet.

Anklagemyndigheden skal endvidere som udgangspunkt begære de sager, som allerede er berammet til hovedforhandling, udsat, indtil det er afklaret, om den kriminelle lavalder ændres til 15 år.

Men det er vigtigt at holde for øje, at sagerne fortsat skal færdigefterforskes på sædvanlig vis, så man er klar til at gennemføre sagerne, hvis lovforslaget ikke måtte blive vedtaget.

Der er således forkert at tale om, at straffesagerne mod de 14-årige gerningsmænd "frafaldes".

Det, der er tale om, er, at den endelige gennemførelse af sagerne som udgangspunkt "sættes i bero", indtil Folketinget har behandlet lovforslaget.

[Fornuftig tilgang?]

5. I den forbindelse tror jeg, at det kan være nyttigt lige at stoppe op og tænke over, hvorfor det kan give god mening at sætte sagerne i bero.

Og det kan det, fordi en tiltalt 14-årig blot vil kunne anke en fældende dom, hvorefter vedkommende vil blive frifundet i en ankesag, som afgøres efter lovens eventuelle ikrafttræden.

Og selv hvis ankesagen afgøres inden dette tidspunkt, vil en eventuel domfældende ankedom som sagt ikke kunne fuldbyrdes efter lovens eventuelle ikrafttræden.

Skulle lovændringerne ikke blive til noget alligevel, er sagerne kun sat i bero – ikke "frafaldet" – og kan som sagt fortsætte på almindelig vis.

6. Jeg kan i øvrigt oplyse, at Rigsadvokaten også har instrueret anklagemyndigheden i, at hvis der i sager mod 14-årige alligevel måtte opstå spørgsmål om tiltalerejsning eller om at gennemføre hovedforhandling, skal sagen forelægges for Rigsadvokaten.

Rigsadvokaten har desuden anmodet om få indberetninger om, hvorvidt der er 14-årige, som sidder varetægtsfængslede rundt omkring i kredsene.

[Afslutning]

7. Så for kort at opsummere:

- Ingen straffesager mod 14-årige er ”frafaldet”;
- Sagerne er alene sat i bero i afventning af lovforslaget.
- Rigsadvokaten har ikke givet lovforslag tilbagevirkende kraft.
- Når Rigsadvokaten har sat sagerne i bero, inden lovforslaget er vedtaget, er det som nævnt en følge af de grundlæggende lovregler i straffeloven.

8. Rigsadvokaten har den faglige ekspertise, når det gælder tilrettelæggelsen af anklagemyndighedens arbejde, og jeg har intet grundlag for at mene, at Rigsadvokatens beslutning ikke er fornuftig.

Tak.